

Referat despre comertul in Egiptul antic - a treia parte

Odata cu dinastia a IV-a (cu faraonul Kheops, se pare), functia de "loc tiitor al regelui" a fost suprimata, instituindu-se acum aceea, centrala, de "vizir" unic. (In Regatul Nou vor fi doi viziri). Regele i-a transferat viziru lui de obicei numit dintre membrii familiei regale atributiile efective de comandant militar suprem, de sef suprem (ajutat mai tirziu de un consiliu consultativ de zece membri) al administratiei si prin urmare de sef al tuturor scribilor din tara, de judecator suprem, si chiar de controlor administrativ suprem al domeniilor templelor. Numai cultul religios si treburile Palatului nu tineau de competenta sa. Vizirul raporta regulat regelui si primea ordinele lui.

Este evident ca functia de vizir cu toate prerogativele sale a fost creata de monarh pentru a contracara tendintele centrifuge, de autonomie si inde pendentia ale monarhilor si ale nobililor mari proprietari funciari. Provinciilor, nomelor, nu li s-a mai lasat nici un fel de autonomie. In acest sistem centra lizat la extrem, vizirul controla tot lucrarile publice, fiscul, transportu rile pe Nil, treburile armatei, intregul aparat birocratic, fiind totodata si seful suprem al justitiei.

Justitia constituia o functie distincta, dar nu era incredintata unui corp aparte, separat de cel al administratiei.

Puterea legislativa si judecatoreasca era, practic, in mina vizirului, care o exercita prin intermediul tribunalului regal. Vizirul si primea, personal, in audienta pe orice reclamant.

Procedura judiciara urma calea unor norme riguroase, precise si surprinzator de "moderne". Procedura civila, cel putin, era foarte civilizata. De pilda, in caz de diferend cu fiscul reclamantul din capitala putea face contestatie in termen de trei zile, iar cel din restul tarii, in termen de doua luni. Orice reclamatie era inaintata in scris si era inregistrata de grefier, in timp ce arhi varii tineau evidenta actelor. Judecatorii luau o hotarire pe baza actelor scrise, a dovezilor si a depozitiei martorilor. Mersul instructiunii era de asemenea consemnat in scris. Tribunalul decidea daca era cazul ca o cauza sa mai fie inca cercetata, sau daca martorii trebuiau sa presteze un juramint.

Tribunalele erau in numar mare, iar judecatorii, foarte numerosi. Exista si un "procuror", un reprezentant al ministerului public. Cauzele de mai mica importanta se judecau si la fata locului, in afara sediului tribunalelor. Partile, in persoana, erau ascultate andelung de judecatori, care isi consemnau in scris sentinta.